

bérleti viszony fennforgását, ezért egységes pertársaságról szó sem lehet.

De különben is fonák helyzetet teremt az idézett végzés. Felperes tárgyalni, ítéletet kérni, bélyegezni köteles, mert egy valaki, aki a perben már nem szerepel, ellentmondással élt. II. rendű alperes tudva azt, hogy a bérrel valóban tartozik, a fizetési meghagyást jogszerűnek találta és az ellen semmiféle jogorvoslattal nem élt. És most megidézük tárgyalásra (mert a konkrét esetben célszerűségi okoknál fogva a felperes kénytelen volt II. rendű alperes ellen — a végzés felfolyamodása helyett — új határnapot kérni) és férjének ellentmondása neki még újabb költségeket is okoz. A Pp. 599. §-a nem alkalmazható abban az esetben, ha az ellentmondással élő fél ellentmondását visszavonja. Ép így szűnt meg az ellentmondás az összes következményeivel abban a pillanatban, mikor a bíróság a felperes elállását tudomásul vette és a pert megszüntette. Nem lehet az egyikkel szemben a pert megszüntetni és másikkal szemben a per alapját képező ellentmondást pedig hatályosnak tekinteni! (Ebből következik, hogy az eredetileg kitűzött határnapon nem is lett volna szabad az asszonnyal szemben az ügydarabot felhívni és szünetelőbe tenni.) Az ellentmondás célja az, hogy elintéztessék. Ez az ellentmondás az elállással intéztetett, kimúlt, nem élhet tehát tovább az ellentmondással nem élő volt alperestársakban.

Dr. Grossmann László.

JOGÉLET.

Fellebbezés a perköltség kérdésében az egyszerűsítési törvény alapján. Amint ismeretes az egyszerűsítési törvénynek a polgári perrendtartás 476. §-ának második bekezdése helyébe lépett 24. §-a értelmében a pénzfizetése, munkateljesítése, vagy ingó dolog kiadása iránt indított perekben fellebbezésnek csak akkor van helye, ha a fellebbezés eljárási értéke a 200 pengőt meghaladja. A felhívott törvényhelynek a Polgári Perrendtartás 476. §. 3. bekezdése helyébe lépő intézkedése értelmében pedig „az elsőbíróságnak olyan ítélete ellen, amely ellen egyebekben a fellebbezés mind a két félre nézve e paragrafus szerint ki volna zárva, egyedül a perköltség viselésének és mennyiségének kérdésében fellebbezésnek csak abban az esetben van helye, ha a megítélt perköltség összege meghaladja a fellebbezés kizárására irányadó értéket.”

Tekintettel arra, hogy a kérdéses törvényhely szövegezése homályos és abból a törvényhozó valóságos akarata nem hámozható ki, előállott az a helyzet, hogy egyrészt olyan perekben, amelyek tekintet nélkül az értékre, voltak járásbíró-

sági hatáskörbe utalva, másrészt oly perekben, amelyek az egyszerűsítési törvény 24. §-ának fellebbezést korlátozó intézkedésének hatálya alá tartoznak, egyes ügyvédek a perköltség megnyiságának kérdésében fellebbezést nyújtottak be annak dacára, hogy a sérelmezett és megítélt, valamint megítélni kért költségösszegek nem haladták meg a 200 pengős fellebbezést kizáró értéket.

Ezen fellebbezések folytán azután a szegedi kir. törvényszék nagyon érdekes döntést hozott.

Az első per a szegedi kir. járásbíróság előtt indult jelzálog törlése és jár. iránt. Ebben a perben felperes élt fellebbezéssel és fellebbezésében az elsőbíróság által megállapított költségek összegének felemelését kérte. Megjegyzem, hogy úgy a megítélt összeg, mint pedig a megítélni kért összeg alul maradt a fellebbezésre irányadó értékhatáron. Az elsőbíróság annak dacára, hogy a jelzálog törlése és jár. iránt folyt a per, arra az álláspontra helyezkedett, hogy pusztán a perköltség kérdésében csak azon esetben van helye fellebbezésnek, ha a perköltség összege a 200 pengő összeget meghaladja. Ennek folytán a fellebbezést visszautasította. Felfolyamodás folytán az ügy a szegedi kir. törvényszék elé került, amely azután Pf. II. 8564/1932/6. szám alatt kelt végzésében kimondotta, hogy a fellebbezés nem utasítható vissza, mert olyan ügyekben, amelyek nem tartoznak az egyszerűsítési törvény 24. §-ának fellebbezési korlátozása alá, pusztán a perköltség kérdésében is van helye fellebbezésnek és pedig tekintet nélkül arra, hogy a perköltségek összege alatta marad-e fellebbezési értékhatárának avagy sem. Külön kell itt hangsúlyoznom, hogy a törvényszék nem foglalkozott azzal a kérdéssel, hogy a fellebbezés értéke elbírálása szempontjából a megítélt költségösszeg, avagy a megítélni kért költségösszeg veendő-e figyelembe, egyébként azonban a végzéssel a szegedi kir. törvényszék állást foglalt tekintetben, hogy a Te. 24. §-ának korlátozása alá nem tartozó ügyekben perköltség kérdésében van-e helye fellebbezésnek. Nyitva maradt azonban az a kérdés, hogy olyan esetben, amikor a per az egyszerűsítési törvény 24. §-ának fellebbezést korlátozó intézkedése alá tartozik, van-e helye fellebbezésnek a perköltség kérdésében, ha a megítélt, vagy megítélni kért költség összege a kétszáz pengős fellebbezési értékhatáron alul marad és az ítélet egyéb rendelkezéseit fellebbezéssel nem támadják meg. Tekintettel arra, hogy a felhívott törvényhely szerint a költség járuléknak nem tekinthető, kétségtelen, hogy olyan perekben, amelyeknek perértéke, illetve amelyekben a megítélt költség összege a 200 pengőn alul marad, fellebbezésnek sem a per érdemében, sem pedig a perköltség mérvének, vagy viselésének a kérdésében nem lehet helye. Kérdéses azonban a dolog akkor, ha a per ugyan pénz

fizetése, munka teljesítése, illetve ingó dolog kiadása iránt indult, de az ítélet ellen az értékre való tekintettel akár csak az egyik fél is fellebbezéssel élhet. Ilyen esetben foglalt állást a szegedi kir. törvényszék és ez a döntés méltán tarthat számot általános érdeklődésre nemcsak azért, mert magyarázat útján a fellebbezés lehetőségét kiterjeszti és így a jogkereső közönség általános érdekét tartja szem előtt, hanem azért is, mert szigorúan a perköltség kérdéséről lévén szó, a kir. törvényszék döntése elsősorban az ügyvédi kar érdekeinek védelmére siet, épen abban az időben, amikor erre a legnagyobb szükség van.

E kérdéses per a szegedi kir. járásbírótság előtt P. 27246/1931. sz. alatt 391 német márka és 80 pfennig megfizetése és jár. iránt indult. Az elsőbírótság marasztaló ítélete ellen csupán a költség kérdésében a felperes élt fellebbezéssel és fellebbezésében az elsőbírótság által megállapított költségösszeget 192 P. 92 f.-re kérte felemelni. A helyzet tehát az volt, hogy a felperesnek a per érdekében fellebbezési joga nem volt. Alperes élhetett volna fellebbezéssel, mert a marasztalási összeg és annak sérelmes volta esetén a fellebbezési érték a 200 pengő összeget meghaladta, ennek dacára azonban fellebbezéssel nem élt, kérdés volt most már az, hogy van-e helye a költség mennyiségének kérdésében fellebbezésnek akkor, amikor sem a megítélt költségösszeg, sem pedig a megítélni kért költségösszeg a fellebbezési értékhatárt nem éri el. Természetszerűnek látszik a válasz: nincs helye fellebbezésnek.

Ennek dacára a kir. törvényszék elfogadta a felperes fellebbezését és Pf. I. 2485/1933. szám alatt hozott végítéletével az ügyet érdemben döntötte el és ezen ítélet indokolásában pedig kitért a következőkre: „Felperes csak a perköltség mennyisége miatt támadta és csak abban a részében az elsőbírótság végítéletét, amelyben a költség mennyisége tekintetében intézkedik és a megítélt perköltségeket 192 pengő 92 fillérre kérte felemelni. Így egyedül csak a perköltségek mennyisége a fellebbezés tárgya és a sérelmes összeg is 200 pengőn alul van. Figyelemmel azonban arra, hogy a per tárgya és a marasztalás értéke is a 200 pengőn felül van és így a fellebbezés a marasztalt alperes részéről kizárva nincs, ezért a Te. 24. §-ának utolsó bekezdésének helyes értelmezése szerint a perköltség kiáltali viselésének és mennyiségének a kérdésében önállóan akkor is van helye fellebbezésnek, ha a sérelmezett összeg a 200 pengős értékhatáron alul van, ezért a fellebbezési bíróság a felperes fellebbezését érdemben bírálta felül.”

Hogy pedig az e kérdésben elfoglalt álláspontot illetőleg a szegedi kir. törvényszék első számú polgári tanácsa nem áll egyedül, azt mutatja a második számú polgári tanácsnak közvetlenül a most ismertetett ítélet után kelt döntése, amely e

kérdést ugyancsak a fenti értelemben döntötte el. E perben alperes fél fellebbezéssel és a 15 pengőben megállapított költségeit 61 pengő 10 fillérre kérte felemelni. A kérdés itt annál érdekesebb, mert a per ingatlan tehermentesítése és jár. iránt indult és így vitatható lenne az is, hogy ezen perben értékre való tekintet nélkül van helye fellebbezésnek. A kir. törvényszék azonban, — bár ez csak az indokolás általános szelleméből állapítható meg, Pf. II. 3039/1933. sz. ítéletével — nyilvánvalóan az egyszerűsítési törvény 24. §-ának a nagyméltóságú magy. kir. Kúriának P. V. 1518/1917. számú döntésének indokolásával történt összevetése után, arra az álláspontra helyezkedett, hogy miután az ingatlan tehermentesítése iránt folyamatban lévő per nem esik a Pp. 39. §-ának kizárólagos illetékessége alá, *értékre tekintettel* járásbírói hatáskörbe utaltnak tekintendő és az egyszerűsítési törvény 24. §-ának fellebbezést korlátozó intézkedésének hatálya alá tartozik. A fentebb megjelölt törvényszéki ítélet indokolása szerint „a fellebbezés azért nem volt visszautasítható, mert az egyszerűsítési törvény 24. §-a szerint a perköltségekre vonatkozó fellebbezés megengedhetősége csak abban az esetben van a perköltség összegétől függővé téve, ha az ítélet ellen a fellebbezés egyebekben mind a két félre ki volna zárva. Ebben az esetben azonban az elutasító rész értéke 837 pengő 19 fillér. Az ítélet ezen része ellen tehát a felperes fellebbezéssel élhetet volna és így a fellebbezés mind a két félre nézve nincs kizárva.”

Miután a szegedi kir. törvényszék mindkét polgári tanácsa egyöntetűen foglalt állást a tekintetben, hogy a perköltségek kérdésében önállóan van helye fellebbezésnek azokban a perekben, amelyek az egyszerűsítési törvény 24. §-ának fellebbezést kizáró korlátozása alá tartoznak, feltéve, hogy a per érdemében valamelyik fél fellebbezéssel élhetett volna, de nem élt, a szegedi kir. törvényszék területén e kérdésben jogegység van. A magam részéről szükségesnek tartom még azt megjegyezni, hogy az egyszerűsítési törvényről szóló törvényjavaslat 24. §-a a polgári perrendtartás 476. §-ának 3. bekezdése helyébe lépő törvényi intézkedést nem tartalmazza és így e kérdésben a miniszteri indokolás sem ad felvilágosítást.

A fentebb ismertetett kétrendbeli ítéletben foglalt jogi állásponttal szemben azután most a közelmúltban a budapesti tábla ellentétes álláspontot foglalt el. Ezzel nyilvánvalóvá vált, hogy a perköltség tárgyában a fenti értelemben benyújtható fellebbezés tekintetében az ország különböző bíróságai más gyakorlatot folytatnak, miért is szükségessé válnék esetleges intézkedés a jogegység megővése érdekében. A budapesti tábla döntését VI. 4932/1933. szám alatt hozza a Jogi Hírlap 1933. évi július 30-iki száma. E szerint a 283 pengő tőke és jár. iránt folyamatban volt:

perben ezen összeg erejéig, valamint 130 pengő költség erejéig marasztaltatott az alperes. Felperes az ítéletet a perköltségre vonatkozó részében megfellebbezi és költségeinek 440 pengőben való megállapítását kérte. Ezt a fellebbezést azonban a kir. ítélőtábla hivatalból utasította vissza azzal az indokolással, hogy „a Te. 24. §-ának 1. bekezdése szerint a fellebbezés megengedhetősége kérdésében a fellebbezési érték az irányadó, melynek megállapításánál a 3. bekezdés második mondata szerint az az általános szabály, hogy a perköltség nem tartozik a figyelembeveendő járulékok közé. A harmadik bekezdés harmadik mondatában foglalt kivételes szabály értelmében pedig csak a megítélt perköltség veendő figyelembe, de ez is csak akkor, ha a per főtárgyának értéke szerint különben a fellebbezés mindkét félre kizárt. Ebben a perben felperes fellebbezése a per főtárgya tekintetében kizárt, alperes ellenben, mert 283 pengő tőkében marasztalták, a Te. 24. §-a és a 49000/1931. I. M. számú rendelet 2. §. 5. a) pontja értelmében élhetett volna fellebbezéssel, de nem élt, továbbá a megítélt költség összege is kisebb a 200 pengőnél, de ebből sem a fellebbező felperest marasztalták, hanem alperest, már pedig csak a megítélt költség, vagy részköltség támadható meg fellebbezéssel és nem a meg nem ítélt költség, vagy költség-rész.” A budapesti tábla döntése annyira világos, hogy ahhoz különösebb magyarázatot fűzni feleslegesnek látszik. Az is kétségtelen, hogy a most ismertetett és jogerős szegedi kir. törvényszék Pf. I. 2485/1933. és Pf. II. 3039/1933. számú ítélettel eldöntött perben, valamint a budapesti tábla VI. 4932/1933. szám alatt kelt ítéletével befejezett perben lefektetett tényállás a kérdés lényegét illetően teljesen azonos. Különös tekintettel arra, hogy igen fontos érdek fűződik ahhoz, hogy az egyszerűsítési törvény által megszorított fellebbezés kérdése legalább azokban az esetekben, amelyekben erre a törvény homályos rendelkezése módot ad, magyaráztassék a fellebbezés megengedhetősége irányában talán nem volna felesleges e kérdést a Kúria jogegységi tanácsának elbírálása alá bocsátani.

Dr. Habermann Gusztáv.

Modern technika és szerzői jog címmel október 26-án *dr. Szente Andor* tartott a *Civiljogászok Vitatársaságában* előadást a rádió, film és hangosfilm szerzői jogáról. Az 1921. évi szerzői törvény a rádió és hangosfilmjogot egyáltalában nem szabályozza, mert ezek a találmányok akkor még ismeretlenek voltak és a filmjogra vonatkozólag is csak kevés rendelkezést tartalmaz. Így az új technikai találmányok az érdekes vitakérdések egész tömegét vetik fel a szerzői jogban. A rádió mindennapos műsorszámái: a vendéglőkből való zeneközvetítések, a grammo-fonoközvetítések, színházi előadások, hangversenyek és hangosfilmelőadások közvetítései szebbnél szebb jogkérdéseket vetnek fel. A filmjog terén még az sincsen tisztázva, hogy kit illet meg: